

HƯỚNG DẪN

Việc lập và niêm yết danh sách cử tri; công bố và niêm yết danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND trong cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND các cấp, nhiệm kỳ 2021-2026

Căn cứ Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân năm 2015.

Căn cứ Kế hoạch thực hiện công tác bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026.

Ủy ban bầu cử Thành phố hướng dẫn việc lập và niêm yết danh sách cử tri; Công bố và niêm yết danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND trong cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND các cấp, nhiệm kỳ 2021-2026, như sau:

I. LẬP VÀ NIÊM YẾT DANH SÁCH CỬ TRI

Việc lập và niêm yết danh sách cử tri thực hiện theo quy định tại các Điều 29, Điều 30, Điều 31, Điều 32, Điều 33, Điều 34 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân, theo đó có những nội dung chính sau đây:

1. Nguyên tắc lập danh sách cử tri

Điều 29 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND quy định:

1. Mọi công dân có quyền bầu cử đều được ghi tên vào danh sách cử tri và được phát thẻ cử tri, trừ những trường hợp quy định tại khoản 1 Điều 30 của Luật.

2. Mỗi công dân chỉ được ghi tên vào một danh sách cử tri ở nơi mình thường trú hoặc tạm trú.

3. Cử tri là người tạm trú và có thời gian đăng ký tạm trú tại địa phương chưa đủ 12 tháng, cử tri là quân nhân ở các đơn vị vũ trang nhân dân được ghi tên vào danh sách cử tri để bầu đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND cấp tỉnh, cấp huyện ở nơi tạm trú hoặc đóng quân.

4. Công dân Việt Nam ở nước ngoài trở về Việt Nam trong khoảng thời gian từ sau khi danh sách cử tri được niêm yết đến trước thời điểm bắt đầu bỏ phiếu 24 giờ, thì đến UBND cấp xã xuất trình Hộ chiếu có ghi quốc tịch Việt Nam để được ghi tên vào danh sách cử tri và nhận thẻ cử tri bầu đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã, (nếu xuất trình tại nơi đăng ký thường trú) hoặc bầu đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND cấp tỉnh, cấp huyện (nếu xuất trình tại nơi đăng ký tạm trú).

5. Cử tri là người đang bị tạm giam, tạm giữ, người đang chấp hành biện pháp đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc, cơ sở cai nghiện bắt buộc được ghi tên vào danh sách cử tri để bầu đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND cấp tỉnh nơi người đó đang bị tạm giam, tạm giữ, đang chấp hành biện pháp đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc, cơ sở cai nghiện bắt buộc”.

Lưu ý tại Khoản 2, Khoản 3- Điều 29 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân đã được HĐBC quốc gia hướng dẫn tại kỳ bầu cử lần trước như sau (Công văn số 118/VPHĐBCQG-PL ngày 03/3/2016):

“Khoản 2 Điều 29 của Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân quy định: “Mỗi công dân chỉ được ghi tên vào danh sách cử tri nơi mình thường trú hoặc tạm trú”. Do đó, về nguyên tắc, UBND cấp xã có trách nhiệm thông báo cho cử tri ở địa phương về việc lập danh sách cử tri theo từng khu vực bỏ phiếu. Các cử tri đang đăng ký thường trú tại địa bàn được ghi tên vào danh sách cử tri tại nơi mình thường trú, trừ trường hợp cử tri có nguyện vọng bỏ phiếu ở nơi khác thì cần thông báo lại để UBND cấp xã không ghi tên vào danh sách cử tri ở địa phương. Trong quá trình lập danh sách cử tri, UBND cấp xã chỉ ghi vào danh sách cử tri những cử tri đang đăng ký tạm trú của địa phương mình nếu cử tri đó thể hiện rõ nguyện vọng được tham gia bỏ phiếu tại nơi mình tạm trú (có thể bằng văn bản hoặc trực tiếp bằng lời nói với người có trách nhiệm, ví dụ như trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố hoặc cán bộ phụ trách lập danh sách cử tri của UBND cấp xã...). Để đơn giản thủ tục hành chính, tránh gây phiền hà cho cử tri trong việc thực hiện quyền bầu cử, đề nghị UBND cấp xã không yêu cầu cử tri phải xuất trình thêm các loại giấy tờ mà Luật bầu cử không quy định.

Tương tự như vậy, trường hợp công dân Việt Nam từ nước ngoài trở về trong khoản thời gian từ sau khi danh sách cử tri đã được niêm yết đến trước thời điểm bỏ phiếu 24 giờ, nếu chưa được ghi tên vào danh sách cử tri ở khu vực bỏ phiếu nào thì đều có thể đến UBND cấp xã nơi mình đăng ký thường trú hoặc tạm trú, xuất trình hộ chiếu để được ghi tên vào danh sách cử tri tùy theo nguyện vọng cá nhân.

“Khoản 3 Điều 29 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND: *Cử tri là người tạm trú và có thời gian đăng ký tạm trú tại địa phương chưa đủ 12 tháng, cử tri là quân nhân ở các đơn vị vũ trang nhân dân được ghi tên vào danh sách cử tri để bầu đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND cấp tỉnh, cấp huyện ở nơi tạm trú hoặc đóng quân*”

Như vậy, trừ trường hợp luật có quy định khác, về nguyên tắc, tất cả các cử tri có tên trong danh sách cử tri đều được tham gia bỏ phiếu bầu đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND ở cả cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã. Do đó, đối với cử tri đăng ký tạm trú tại địa phương, chỉ các cử tri có thời gian tạm trú tại địa phương chưa đủ 12 tháng mới không được tham gia bỏ phiếu bầu đại biểu HĐND cấp xã tại nơi tạm trú theo quy định;

các cử tri khác được tham gia bỏ phiếu bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND ở cả ba cấp như cử tri là người đăng ký thường trú tại địa phương”.

2. Những trường hợp không được ghi tên, xóa tên hoặc bổ sung tên vào danh sách cử tri

Thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân.

3. Về thẩm quyền lập danh sách cử tri

Thực hiện theo quy định tại điều 31 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân, theo đó:

- Danh sách cử tri do UBND cấp xã lập theo từng khu vực bỏ phiếu.
- Danh sách cử tri trong đơn vị vũ trang nhân dân do chỉ huy đơn vị lập theo đơn vị vũ trang nhân dân để đưa vào danh sách cử tri của khu vực bỏ phiếu nơi đơn vị đóng quân. Quân nhân có hộ khẩu thường trú ở địa phương gần khu vực đóng quân có thể được chỉ huy đơn vị cấp giấy chứng nhận để được ghi tên vào danh sách cử tri và tham gia bỏ phiếu ở nơi thường trú. Khi cấp giấy chứng nhận, chỉ huy đơn vị phải ghi ngay vào danh sách cử tri tại đơn vị vũ trang nhân dân bên cạnh tên người đó cụm từ “bỏ phiếu ở nơi cư trú”.

4. Về niêm yết danh sách cử tri, khiếu nại về danh sách cử tri

Thực hiện theo quy định tại Điều 32, Điều 33 Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân.

- Theo đó, chậm nhất là ngày 13/4/2021 (40 ngày trước ngày bầu cử), cơ quan lập danh sách cử tri phải niêm yết danh sách cử tri tại trụ sở UBND xã, phường, thị trấn và tại những địa điểm công cộng của khu vực bỏ phiếu, đồng thời phải thông báo rộng rãi danh sách cử tri và việc niêm yết, để cử tri kiểm tra, phát hiện sai sót. Phải có sổ để cử tri ghi ý kiến góp ý, kiến nghị về danh sách cử tri.

Phải thường xuyên theo dõi danh sách cử tri, điều chỉnh danh sách cử tri khi có sự thay đổi về cử tri (đến hoặc chuyển đi nơi khác). Cần có phương án bảo vệ danh sách cử tri đã niêm yết và có danh sách dự phòng để bổ sung, thay thế khi cần thiết.

- Trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày niêm yết danh sách cử tri, cơ quan lập danh sách cử tri phải tiếp nhận và ghi vào sổ những khiếu nại về danh sách cử tri, đồng thời phải giải quyết và thông báo cho người khiếu nại biết trong thời hạn năm ngày kể từ ngày nhận được khiếu nại. Trước ngày bầu cử cần rà soát lại danh sách cử tri, nắm chắc số cử tri có mặt ở địa phương trong ngày bầu cử để làm cơ sở tính tỷ lệ số cử tri đi bỏ phiếu.

Thông nhất: Khi lập xong danh sách cử tri, UBND xã, phường, thị trấn ra văn bản Thông báo về việc niêm yết danh sách cử tri, công bố rộng rãi để nhân dân

biết (đồng thời để cơ quan lập danh sách cử tri có căn cứ tính thời gian tiếp nhận và giải quyết khiếu nại của cử tri về danh sách cử tri).

Sau khi lập xong danh sách cử tri theo khu vực bỏ phiếu, Phòng Nội vụ đề nghị UBND cấp xã, đơn vị vũ trang nhân dân triển khai ngay đến các tổ bầu cử để viết thẻ cử tri, làm thủ tục đóng dấu vào thẻ cử tri, sau đó bàn giao lại cho các tổ bầu cử để phát cho cử tri.

Lưu ý khi lập danh sách cử tri:

a. Cách tính tuổi: được quy định tại Điều 2 Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân, theo đó:

- Tuổi để thực hiện quyền bầu cử và ứng cử của công dân được tính từ ngày, tháng, năm sinh của công dân được ghi trong giấy khai sinh đến ngày bầu cử (ngày 23/5/2021). Trường hợp không có giấy khai sinh thì căn cứ vào Sổ hộ khẩu hoặc Giấy chứng minh nhân dân.

- Mỗi tuổi tròn được tính từ ngày, tháng, năm sinh dương lịch của năm trước đến ngày, tháng, năm sinh dương lịch của năm sau.

- Trường hợp không xác định được ngày sinh, thì lấy ngày 01 của tháng sinh; không xác định được ngày và tháng sinh thì lấy ngày 01 tháng 01 của năm sinh làm căn cứ để xác định quyền bầu cử và ứng cử.

Theo đó, những người từ đủ 18 tuổi trở lên (theo cách tính để xác định quyền bầu cử), gồm:

- Những người sinh từ ngày 23/5/2003 (dương lịch) trở về trước.

- Những người sinh từ tháng 5/2003 (dương lịch) trở về trước (đối với trường hợp không xác định được ngày sinh);

- Những người sinh từ năm 2003 (dương lịch) trở về trước (đối với trường hợp không xác định được ngày sinh và tháng sinh);

b. Cách thức lập danh sách cử tri

- Danh sách cử tri lập theo Mẫu số 33/HĐBC Nghị quyết 41/NQ-HĐBCQG ngày 18/01/2021 của Hội đồng bầu cử quốc gia;

- Khi lập danh sách cử tri ở khu vực bỏ phiếu, UBND cấp xã cần chú ý có 3 đối tượng cử tri:

+ Cử tri được tham gia bầu 4 cấp: đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND thành phố, cấp huyện, cấp xã (chỉ bao gồm những cử tri đăng ký thường trú, cử tri tạm trú từ đủ 12 tháng trở lên tại xã, phường, thị trấn nơi lập danh sách cử tri);

+ Cử tri được tham gia bầu 3 cấp: đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND thành phố, cấp huyện; (đối tượng tạm trú dưới 12 tháng, quân nhân)

+ Cử tri được tham gia bầu 2 cấp: đại biểu Quốc hội, đại biểu HĐND thành phố (Cử tri là người đang bị tạm giam, tạm giữ, người đang chấp hành biện pháp đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc, cơ sở cai nghiện bắt buộc, cử tri có giấy giới thiệu đi bỏ phiếu nơi khác theo quy định tại Điều 34 Luật bầu cử).

5. Đi bỏ phiếu ở nơi khác

Thực hiện theo Điều 34 Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân.

II. CÔNG BỐ VÀ NIÊM YẾT DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI ỨNG CỬ ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI, DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI ỨNG CỬ ĐẠI BIỂU HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN

1. Công bố và niêm yết danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội

- Sau khi Hội đồng bầu cử quốc gia công bố danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội theo từng đơn vị bầu cử (theo Luật chậm nhất là ngày 28/4/2021, 25 ngày trước ngày bầu cử). Ủy ban bầu cử thành phố công bố danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội tại thành phố theo quyết định của Hội đồng bầu cử quốc gia, thời gian chậm nhất vào ngày 03/5/2021;

- Chậm nhất là ngày 03/5/2021 (20 ngày trước ngày bầu cử), các Tổ bầu cử niêm yết danh sách chính thức những người ứng cử đại biểu Quốc hội tại khu vực bỏ phiếu.

2. Lập, công bố và niêm yết danh sách những người ứng cử đại biểu Hội đồng nhân dân

- Chậm nhất ngày 23/4/2021 (30 ngày trước ngày bầu cử), Ban Thường trực Ủy ban MTTQ cấp huyện; Ban Thường trực Ủy ban MTTQ xã, thị trấn gửi biên bản hiệp thương lần thứ ba và danh sách những người đủ tiêu chuẩn ứng cử đại biểu HĐND cấp mình đến Thường trực HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ cấp trên trực tiếp và Thường trực HĐND, Ủy ban bầu cử cùng cấp.

- Chậm nhất là ngày 28/4/2021 (25 ngày trước ngày bầu cử) Ủy ban bầu cử các cấp lập và công bố danh sách chính thức những người ứng cử đại biểu HĐND theo từng đơn vị bầu cử đại biểu HĐND cấp mình.

- Chậm nhất vào ngày 03/5/2021 (20 ngày trước ngày bầu cử), Tổ bầu cử phải niêm yết danh sách những người ứng cử theo công bố của Ủy ban bầu cử ở các khu vực bỏ phiếu.

Lưu ý:

- Phòng Nội vụ tham mưu UBBC cấp huyện, và hướng dẫn đề UBBC cấp xã thực hiện việc công bố danh sách những người ứng cử theo đơn vị bầu cử, sớm hơn thời hạn chậm nhất theo luật định. Trên cơ sở đó, để tiến hành in ấn, cấp phát danh sách những người ứng cử, tiểu sử tóm tắt cho các tổ bầu cử niêm yết được kịp thời.

- Việc lập danh sách những người ứng cử phải theo Mẫu 24/HĐBC-HĐND của Nghị quyết 41/NQ-HĐBCQG ngày 18/01/2021 của Hội đồng bầu cử quốc gia;

- Tên những người ứng cử xếp theo thứ tự vần chữ cái a,b,c...

- UBND cấp xã có phương án bố trí nơi niêm yết danh sách những người ứng cử, đảm bảo trang trọng, thuận tiện cho người dân; đồng thời có phương án bảo quản, tránh bị mưa gió, kẻ xấu phá hoại.

III. CHUẨN BỊ CÁC ĐIỀU KIỆN CHO CUỘC BẦU CỬ

1. Về kinh phí cho cuộc bầu cử

- Kinh phí thực hiện bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND các cấp do ngân sách Nhà nước đảm bảo;

- Sở Tài chính đã có Văn bản số 1174/STC-QLNS ngày 26/02/2021 hướng dẫn sử dụng kinh phí bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND các cấp;

- Việc phân bổ, chi tiêu, quyết toán kinh phí bầu cử cần được quản lý chặt chẽ, đúng nguyên tắc tài chính, đảm bảo tiết kiệm, chống lãng phí.

2. Về việc chuẩn bị phiếu bầu, hòm phiếu, con dấu của các tổ chức phụ trách bầu cử, việc in tài liệu

Ủy ban bầu cử thành phố sẽ tiếp tục có hướng dẫn theo từng giai đoạn của kế hoạch công tác bầu cử.

3. Công tác tập huấn nghiệp vụ bầu cử

- UBBC các cấp triển khai tập huấn nghiệp vụ công tác bầu cử cho các thành viên ban bầu cử, cán bộ, công chức cấp xã và thành viên tổ bầu cử, để việc triển khai công tác bầu cử đạt kết quả tốt.

4. Công tác thông tin, tuyên truyền cho bầu cử.

- Ủy ban bầu cử các cấp xây dựng kế hoạch tuyên truyền về cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và bầu cử đại biểu HĐND các cấp ở địa phương với nhiều hình thức tuyên truyền phong phú, đa dạng như: trên hệ thống đài truyền thanh huyện, thị xã; xã, phường, thị trấn; pa nô, áp phích, đội thông tin lưu động vv...

- Ủy ban bầu cử cấp huyện chỉ đạo UBND, Ủy ban MTTQ cấp xã tổ chức các hội nghị cử tri học tập Luật bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND, mạn đàm về cơ cấu, số lượng, tiêu chuẩn đại biểu và tiêu sử ứng cử viên.

5. Công tác an ninh trật tự, đảm bảo an toàn cho cuộc bầu cử

Ủy ban bầu cử, UBND cấp huyện chỉ đạo lực lượng Công an, quân sự địa phương có kế hoạch bảo vệ an ninh trật tự, an toàn cho cuộc bầu cử, từ khi triển khai đến khi kết thúc bầu cử, nhất là những ngày trước, trong và sau ngày bầu cử.

Phát hiện, ngăn chặn và xử lý kịp thời mọi diễn biến phức tạp, mọi hành vi vi phạm pháp luật, làm ảnh hưởng đến cuộc bầu cử.

6. Công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân về công tác bầu cử, về những người ứng cử đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân

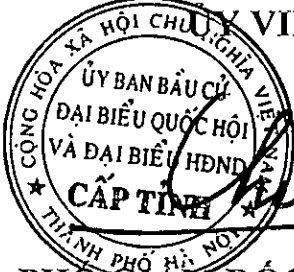
Ủy ban bầu cử, UBND cấp huyện chỉ đạo Tiểu ban giải quyết khiếu nại, tố cáo về bầu cử xây dựng kế hoạch chi tiết, phân công nhiệm vụ các thành viên, các cơ quan đơn vị liên quan triển khai các công việc phục vụ việc tiếp nhận, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân về công tác bầu cử. Ưu tiên xử lý kịp thời những nội dung khiếu nại, tố cáo liên quan đến công tác bầu cử.

Trên đây là một số nội dung về việc lập và niêm yết danh sách cử tri; Công bố và niêm yết danh sách những người ứng cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND và một số nội dung chuẩn bị trong cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND các cấp, nhiệm kỳ 2021-2026, đề nghị các đơn vị nghiên cứu, tham mưu tổ chức thực hiện; trong quá trình triển khai, thực hiện nếu có khó khăn, vướng mắc, đề nghị các đơn vị trao đổi, phản ánh về Sở Nội vụ (qua phòng Xây dựng chính quyền) để được hướng dẫn kịp thời.

Nơi nhận:

- Chủ tịch UBBC Thành phố;
- Giám đốc Sở Nội vụ;
- UBBC quận, huyện, thị xã;
- Phòng Nội vụ quận, huyện, thị xã;
- Giám đốc Sở Nội vụ;
- Lưu: VT, XDCQ

TM. ỦY BAN BẦU CỬ
ỦY VIÊN

PHÓ GIÁM ĐỐC SỞ NỘI VỤ
Nguyễn Chí Đoàn